

111 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【卡那卡那富語】 國小學生組 編號 2 號

Kanakanavu tamna kaisisi minana

soni tia kita poiisua kasima'ʻən sakaisisi “minana”. neni vanai tia minana? vanai sii tia 'apucanʻ nguani. neni vanai tia 'apucanʻ? vanai sii tia koo'ua nguani nimukʻa vina'ʻ. cau masini tamna siacʻvʻrʻ. cucuru niarakaranana cu mataa miana. sua mastaan tatia karanana ia, poiisua kʻkʻnʻa. sua umukʻa mita karanana cu kavangvang. nguai sua ka'anʻ cu mumukʻ vina'ʻ. manasʻ miaa maimʻnʻ cenana miana. 'esi na tanasʻn mita Namasia, 'una cu cau kacanaa cumacancu. nakai ka'anʻ mapunarʻ. ka'anʻ musutampʻ kʻnʻa cau. iimua meesua cucuru kʻnʻa ia vina'ʻ pa.

'esi na 'umo'uma vina'ʻ maraa 'itumuru. nukai mumukʻ ti'ingi tammi, tamikaru, tanukʻ, viaru, kuia mataa taparu. sua isi ia, camai kisʻnʻ. kavangvang cau tamna siacʻvʻrʻ ia, maripi na vina'ʻ tamna cumʻcʻvʻrʻ. aranai na ka'umo'uma, kumakai, rumarapʻ, tumatakutakʻ matarava rumaravisi. manasʻ tia maca'ivi usʻapatʻ vuanʻ. kavangvang iisua 'una tia kaisisia 'inia. makasua kaisisi ia, tia patangiri maucʻng. mataa 'inmaamia kakana'ua tavara'ʻ matipa. 'akia mamanu nukai nanmarua tamna to'unaa.

matarava meesua, tia cu karanana cumacʻvʻrʻ vina'ʻ. tia cu ara'una vʻra. pananai cu mangucunu pʻʻ vina'ʻ. katangiria cau ia, tia cu 'una

tapinange koo'ua kumakʻnʻ. iimua tia kaisisi minana. tavara'ʻ manu tati'ingi kipapa matipa. marivici tarʻtarʻ, kʻvʻ, kaupʻ. tuapapa kakana'ua marisusuna makasi, “'umo'uma maku nesi. vina'ʻ maku isi. 'akuni koo'ua! 'esi na taira kʻnʻa mu”. makasua pipui'i marisusuna! vanai sii cucuru kasima'ʻn! manu tati'ingi mastaan na kakana'ua kipatusʻ. sua minana ia, tia kipatusʻ cumacʻʻra namuriungu. makacang makacʻkʻna 'inia mapuca tapinange. noo maparaupu pa totasiarʻ nukai rovana, meesua mastaan'itumuru tapinange. iimua makasi mamarang, “tia mu'uru'uru tapuroo makacʻkʻna. marivivini puka aratʻkʻnʻ”. kanasia minana taniara. nguai sua kacangara manu tati'ingi. vanai sii kanaira cu cau mumukʻ vina'ʻ. makasia kasima'a taniara, miaranau cu ka'anʻ cʻʻnʻ.

masini 'apaco'e maraa kanaira cu cau mumukʻ vina'ʻ. nakai makai isi, cucuru miana tamna siacʻvʻrʻ. 'apaica kita isi, takutavara'ʻ makananu tamutamua tamna nipaicaa.

卡那卡那富族的趕鳥祭儀

談個有趣的祭儀稱為「趕鳥祭」。為什麼要趕鳥？因為牠們會偷吃小米。現代的生活方式與以往不同，最大的改變在飲食方面。種植的農作也在改變，不再大量種植小米。以前，那瑪夏有人種植水稻，但面積不大，無法供養全族，仍以小米為主食。

田地裡種植以小米最多，混一些農作，如：地瓜、木薯、芋頭、玉米、瓜類或豆類等，算是副食品。作息圍繞在小米的生長周期，從開墾、整地、播種、除草到拔摘，大概要四個月，有些儀式大多講究嚴肅，而且只有成人能參與。

小米結穗了，農人擔心鳥來啄食剛結穗的小米，要進行嚇鳥儀式。小朋友可以參加，帶著 tarɿtarɿ、木製響板 kɿvɿ、kauvu 去田地高呼：「這是我的小米田，不可以讓鳥雀來偷食，你們的食物在野地！」如此呼叫數回。往往小朋友比成人更認真。

驅趕鳥類講求眼觀四方，迅速驅趕，晨間與傍晚是鳥類覓食的最高峰，長輩說：「要比麻雀先到，比貓頭鷹晚走。」趕鳥的季節是小朋友最開心的日子。現在很少人種植小米，這樣的場景已經多年沒有再現。